

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

31 січня 2022 року № 48

Програма управління державним боргом на 2022 рік

Загальні положення

Цю Програму підготовлено відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.

Звіт про виконання Програми управління державним боргом за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Показники Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» у частині державного боргу

Витрати державного бюджету на 2022 рік з погашення та обслуговування державного боргу заплановано відповідно до:

графіків платежів за вже існуючим державним боргом на момент складання проекту Державного бюджету України на 2022 рік;

планових обсягів запозичень на 2022 рік на фінансування державного бюджету;

прогнозних відсоткових ставок і курсів валют;

прогнозу обсягів витрат на управління державним боргом.

Крім того, розрахунки платежів за державним боргом залежать як від інструмента запозичення (цінні папери, кредити, позики), так і від умов кредитування конкретних кредиторів (міжнародних фінансових організацій, країн-партнерів та іноземних фінансових установ).

Загальні виплати за державним боргом, що мають бути здійснені у 2022 році за рахунок коштів державного бюджету, передбачені законом про Державний бюджет України на рівні 573 310,0 млн грн, з яких 76,8 %, або 440 386,7 млн грн – виплати за державним внутрішнім боргом і 23,2 %, або 132 923,3 млн грн – виплати за державним зовнішнім боргом.

Пікові платежі за державним внутрішнім боргом припадають на лютий, травень та листопад 2022 року. Найбільші платежі за державним зовнішнім боргом припадають за:

ОЗДП – на вересень 2022 року у сумі 1 013 млн дол. США;

кредитами МВФ – на березень та вересень 2022 року у загальній сумі близько 320 млн XDR (або 480 млн дол. США);

кредитами Deutsche Bank AG London – у лютому, серпні та грудні 2022 року в сумі 113,0 млн євро (або 135,9 млн дол. США).

Структуру загальних виплат за типами платежів і за валютами платежів наведено в додатку 1 до цієї Програми.

У 2022 році платежі з погашення державного боргу заплановано в обсязі 393 324,9 млн грн, з яких 320 967,5 млн грн, або 81,6 % – платежі за державним внутрішнім боргом і 72 357,4 млн грн, або 18,4 % – платежі за державним зовнішнім боргом.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу на 2022 рік прогнозується в сумі 179 985,1 млн грн, з яких 119 419,3 млн грн, або 66,4 % – платежі за державним внутрішнім боргом і 60 565,8 млн грн, або 33,6 % – платежі за державним зовнішнім боргом.

Частка видатків з обслуговування державного боргу у видатках загального фонду державного бюджету за 2022 рік орієнтовно становитиме 13,4 %.

Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування Державного бюджету України у 2022 році

На 2022 рік заплановано здійснення державних запозичень на фінансування Державного бюджету України за допомогою широкого спектра боргових інструментів на загальну суму 571 121,1 млн гривень.

За прогнозними розрахунками, найбільшу питому вагу матимуть середньострокові інструменти – 48,3 %, довгострокові інструменти – 33,1 %, короткострокові інструменти – 18,6 %. Боргові інструменти з фіксованою ставкою орієнтовно становитимуть 81,0 %, з плаваючою – 19,0 %.

Структуру державних запозичень за типами боргових зобов'язань і за типами відсоткових ставок наведено у додатку 2 до цієї Програми.

На внутрішньому ринку відповідно до показників, затверджених Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік», планується здійснення запозичень на суму близько 419 963,5 млн грн, або 73,5 % загальної суми запозичень. Державні зовнішні запозичення з урахуванням запозичень до спеціального фонду Державного бюджету України заплановано в обсязі 151 157,6 млн грн, або 26,5 %.

Співвідношення внутрішніх і зовнішніх боргових інструментів у загальній структурі державних запозичень може змінюватись у зв'язку зі зміною умов таких запозичень та/або кон'юнктури фінансового ринку з дотриманням визначеного Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» обсягу фінансування державного бюджету за борговими операціями.

До спеціального фонду передбачається залучити кошти від міжнародних фінансових організацій і за підтримки урядів іноземних держав на фінансування проєктів розвитку економіки та бюджетної сфери у сумі 25 536,9 млн гривень.

Стан та структура державного боргу України на 2022 рік

Відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» граничний рівень державного боргу визначено в обсязі 2 725 325, 4 млн гривень.

За умови реалізації базового сценарію фінансування державного бюджету у 2022 році станом на 31 грудня 2022 року частка державного зовнішнього боргу орієнтовно становитиме 53,5 % обсягу державного боргу, а державного внутрішнього боргу – 46,5 %. Питома вага державного боргу, номінованого в національній валюті, планується на рівні 44,2 % проти фактичних 40,0 % на кінець 2021 року (за оперативними даними). Водночас питома вага довгострокових боргових інструментів становитиме 70,6 %, середньострокових – 26,1 %, короткострокових – 3,3 %.

Середньозважений строк до погашення державного боргу за прогнозними розрахунками становитиме не менше як шість років.

Ризики виконання Програми

Головними ризиками виконання Програми є продовження кризових тенденцій в економіці внаслідок поширення коронавірусу COVID-19 та подальше посилення геополітичної напруги, що може негативно вплинути на макроекономічні показники та, відповідно, на показники дефіциту державного бюджету.

Показники державних запозичень та, відповідно, державного боргу й витрат за ним можуть зазнати змін також під впливом суттєвого відтермінування отримання запланованого пільгового фінансування, негативної кон'юнктури фінансових ринків, у результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу національної валюти, а також у разі проведення капіталізації банків державного сектору, державних компаній та ФГВФО.

Обсяг платежів з погашення державного внутрішнього боргу може бути збільшений у разі збільшення обсягу випуску короткострокових ОВДП з погашенням у 2022 році. Такі зміни потребуватимуть відповідного збільшення обсягу державних запозичень.

Обсяг платежів з обслуговування державного боргу може відрізнятись від прогнозного у разі зміни тенденції у динаміці плаваючих ставок (LIBOR, EURIBOR, індексу інфляції тощо) та/або курсу гривні до іноземних валют.

Співпраця з рейтинговими агентствами

Заходи з попередження ризику зниження суверенного кредитного рейтингу включатимуть своєчасне і в повному обсязі виконання державою зобов'язань за державним боргом, а також розкриття інформації про стан і структуру державного боргу, обсягу майбутніх платежів за ним, стану виконання державного бюджету за доходами та видатками, інформування щодо основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і надання іншої інформації відповідно до запитів, які надходять від аналітиків рейтингових агентств. Результати роботи з питань державного боргу, інформація щодо

поточних кредитних рейтингів, їх динаміки та звітів агентств регулярно розміщуватимуться на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Інші заходи з управління державним боргом

Також у 2022 році заплановано здійснення таких заходів:

передбачення у Середньостроковій стратегії управління державним боргом цілей і заходів, спрямованих на зменшення боргового навантаження та ризиків державного боргу;

запуск Боргового агентства;

розвиток інституту первинних дилерів;

використання міжнародних електронних торговельних систем для розміщення ОВДП та оптимізація структури державних боргових інструментів у гривні з метою підвищення ліквідності державних цінних паперів;

здійснення активних операцій з державним боргом у разі сприятливої кон'юнктури ринків капіталу;

заходи з покращення комунікацій з інвесторами;

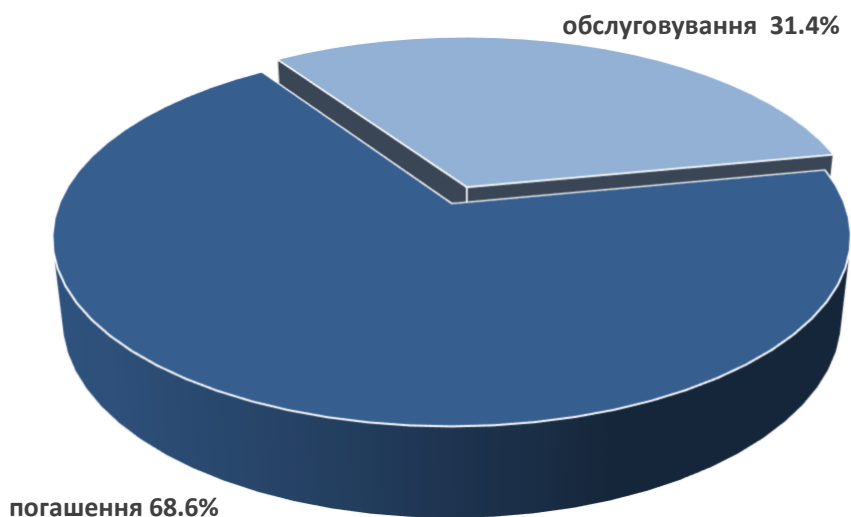
заходи із забезпечення прозорості та відкритості політики управління державним боргом.

**В. о. директора Департаменту
боргової політики**

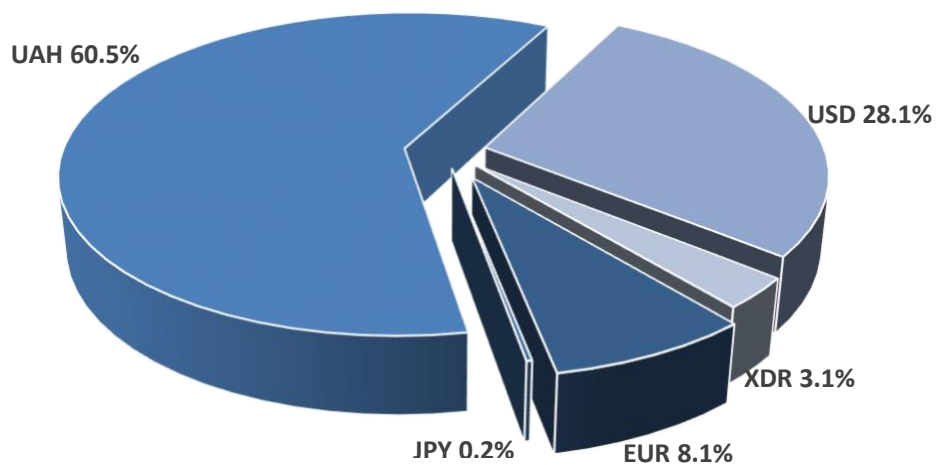
Любов БОРИСЕНКО

Структура загальних виплат за державним боргом у 2022 році

За типами платежів:

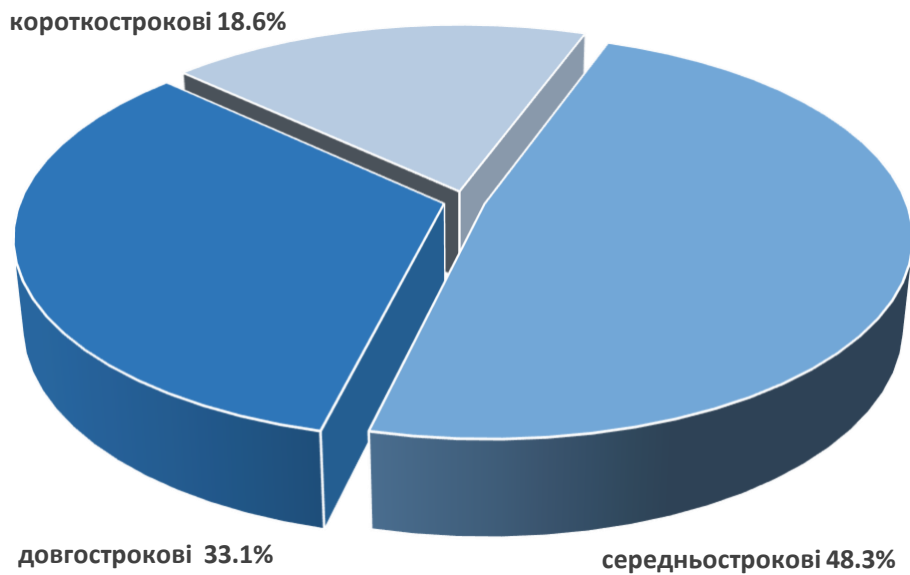
За валютами платежів:

Структура державних запозичень у 2022 році

(загальний та спеціальний фонди Державного бюджету України, %)

За типами боргових зобов'язань:

За типами відсоткових ставок:

